

Romaanisten kielten maistereiden sijoittuminen työelämään

Johanna Isosävi
Romaanisten kielten laitos
Helsingin yliopisto

Lehdissä ja mielipidepalstoilla on viime aikoina esitetty huolestuneita ja varsin pessimistisiä näkemyksiä erityisesti ranskaa pääaineenaan opiskelleiden maistereiden työllistymisestä. Helsingin yliopiston romaanisten kielten laitoksella asiaa on kuitenkin tutkittu, ja tulokset ovat olleet päinvastaisia: maisterimme ovat työllistyneet hyvin sekä määrällisesti että laadullisesti. FM Tiina-Maria Tuomen sijoittumisselvitys valmistui vuonna 2004, ja siinä tutkittiin vuosina 1995-2003 romaanisten kielten laitokselta valmistuneiden maistereiden sijoittumista työelämään. Ranskan lisäksi mukana on espanjaa ja italiaa pääaineenaan opiskelleita maistereita. Vaikka tutkimus on jo muutaman vuoden vanha, väärrien käsitysten kitkemiseksi on syytä esitellä vieläkin sen tuloksia. Laitoksella tehdään uusi sijoittumisselvitys vuoden 2009 aikana, joten myöhemmin saamme myös ajantasaista tietoa asiasta.

Tuomen selvitykseen vastasi 135 henkilöä eli 59 % kyselyn saaneista. Tätä voidaan pitää varsin hyvänä lukuna, sillä kyselytutkimusten vaikeutena on aina saada ihmiset vastaamaan. Toki voidaan pohtia, ketkä jättivät todennäköisimmin vastaamatta: kiireiset menestyjät vai ne, jotka eivät ole mielestään työllistyneet riittävän hyvin tai ovat kokonaan vailla työtä. Joka tapauksessa valtaosa vastaajista eli 88% ilmoitti olevansa töissä, ja ainoastaan muutama henkilö hoiti kotona lapsia, suoritti jatko-opintoja tai oli työttömänä. Tuomi toteaa, että työllistymisprosentti oli hyvin samankaltainen kuin englannin kielen laitoksen sijoittumisselvityksessä, jossa 83 % vastaajista ilmoitti olevansa työssä.

Vajaa puolet eli 48 % romaanisten kielten laitoksen maistereista työskenteli opetustehtävissä (suurin osa peruskouluissa tai toisen asteen oppilaitoksissa), ja 16 % toimi kääntäjänä tai tulkkeina. Kuitenkin muissa tehtävissä työskenteli reilu kolmannes eli 36 % vastaajista. Tästä joukosta noin puolet työskenteli yksityisellä ja puolet julkisella sektorilla.

Maistereidemme tehtävänimikkeiden kirjo oli laaja: yleisimpiä olivat tuntiopettaja, opettaja/lehtori ja kääntäjä/freelancer. Muita nimikkeitä olivat mm. (projekti-/tutkimus)sihteeri, asiantuntija/päällikkö, suunnittelija/koordinaattori, neuvoja/opas, tiedottaja ja tulkki. Opettajista valtaosa (68 %) oli vastaushetkellä määräaikaisessa työsuhteessa. Kääntäjistä ja tulkeista puolestaan iso joukko (44 %) toimi itsenäisinä ammatinharjoittajina ja vajaa puolet (45 %) oli vakituisessa työsuhteessa. Muissa kuin opettajan tai kääntäjän/tulkin tehtävissä työskentelevistä puolet (50 %) oli vakituisessa työsuhteessa, 41 % määräaikaisessa ja 9 % toimi yrittäjänä tai freelancerina.

Ei riitä, että maisterimme saavat työpaikan, vaan työn tulisi myös vastata koulutusta. Toki on muistettava, että harva akateeminen tutkinto johtaa tiettyyn ammattiin (esim. opettaja), ja erilaisilla koulutuksilla voi työskennellä joissakin samoissa työtehtävissä. Ei olekaan yksiselitteistä mitata sitä, vastaako työ koulutusta. Vastaajista 72 % sanoi kuitenkin työnsä vastaavan koulutusta, eli työllistymisen laatu on yleensä ottaen ollut

hyvä. Lisäksi 16 % kertoi, että työ vastaa osin koulutusta tai auttaa työtehtävästä suoriutumisesta. Vain 12 % vastanneista totesi, ettei työ vastaa koulutusta. Vastaajista 75 % sanoi myös, että työhön vaaditaan akateeminen tutkinto. Maistereidemme mielestä laitoksen opetuksen hyödyllisin anti oli hyvä kielitaito. Vastauksissa mainittiin myös kääntämistaito, kielialueiden yhteiskunnan, historian ja kulttuurin tuntemus, kielioppi sekä tiedonhaku- ja jäsenystaidot.

Maisterit saivat halutessaan kertoa, jos heidän mielessään oli jotakin, mistä voisi olla apua tulevien maistereiden työllistymisessä tai laitoksen opetuksen kehittämisessä. Avoimissa vastauksissa korostui työelämäyhteyksien tärkeys. Vastaajat olisivat toivoneet lisää koulutusta vastaavia harjoittelupaikkoja, työelämäkursseja sekä tiiviitä yhteyksiä työelämään. Kaikki eivät kokeneet työllistymistä helpoksi.

Maistereidemme mainitsemiin haasteisiin on laitoksella vastattu mm. työelämäkurssien muodossa. Tiina-Maria Tuomi piti ensimmäisen työelämäkurssin romaanisten kielten laitoksella vuonna 2004. Allekirjoittanut on jatkanut niitä vuodesta 2005 ja pitää laitoksen viidennen työelämäkurssin keväällä 2009. Työelämäkurssien tavoitteena on kartuttaa opiskelijoiden työelämätaitoja ja -valmiuksia, antaa ideoita romanisteille sopivista työtehtävistä, esitellä yliopiston ja työvoimatoimistojen työelämä- ja urasuunnittelupalveluita sekä lisätä opiskelijoiden uskoa ja luottamusta omiin työllistymismahdollisuuksiinsa. Kurssilla vierailee työelämän asiantuntijoita ja laitoksen vanhoja opiskelijoita. Opiskelijat pääsevät itse luomaan työelämäyhteyksiä haastattelemalla mielenkiintoisissa tehtävissä työskenteleviä henkilöitä. Kurssi on saanut erittäin hyvää palautetta opiskelijoilta.

Selvitys on siis osoittanut, ettei romaanisten kielten maistereiden työllistymisessä ole syytä pessimismiin. Työelämäkurssillani on jo useita vuosia vierailut työelämäohjaaja Kluuvin työvoimatoimistosta, akateemisten omasta työvoimatoimistosta. Pistokokeen tavoin hän on aina ennen vierailuaan tarkistanut, montako romaanisten kielten maisteria on sillä hetkellä kirjoilla työttömänä työnhakijana. Iloksemme olemme saaneet kuulla joka vuosi, ettei yhtään. Toivomme, että tilanne on sama tänä keväänä. Myöhemmin tänä vuonna tehtävässä uudessa sijoittumisselvityksessä näemme myös, onko maistereidemme työllistymistilanne pysynyt yhtä hyvänä kuin aikaisemmin vai onko esim. talouden tämänhetkinen tila vaikuttanut joidenkin ammattiryhmien työllisyystilanteeseen.

Linkit:

Tiina-Maria Tuomen sijoittumisselvitysraportti:

http://www.helsinki.fi/romaanisetkielet/ranska/yleiset/raportin_teksti.pdf

Romaanisten kielten laitoksen työelämäkurssin kotisivu:

<http://www.helsinki.fi/~jmsutine/opetus.htm>